

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK**

A kiadóhivatalban átvéve:  
 Egész évre — 16 kor.  
 Negyedévre — 4 „  
 Kéjben házon kordva:  
 Egész évre — 20 kor.  
 Negyedévre — 5 „  
 Vidékre postán szállítva:  
 Egész évre — 24 kor.  
 Negyedévre — 6 „

# TISZÁNTÚL

## POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és  
 évi utáni napok kivételével.  
 Helyesbítés és kiadóhivatal:  
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.  
 A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére  
 vagy megírására nem vállal közt.  
 Hírekértékek és hirdetések a  
 kiadóhivatalban intézendők.  
 Egyed. péld. ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, május 6.

### A helyzet.

Politikai munkatársunktól.

Budapest, máj. 6.

A folyosón a szabadelvű képviselők ma élénken tárgyalták a Széll Kálmán pénteki beszédéről Igazmondónak írott rövid kivonatu röpiratát, és ahhoz írott bevezető sorokat.

A képviselők nagy része ezt elítélte, és elhatározta, hogy e röpiratot a választók között terjeszteni nem fogják, sőt a lehető legvehemensebben tiltakozni fognak, az esetben, ha a 200.000 példányban kiadott röpirat költségét a szabadelvű párttal meg akarnák fizettetni.

Egyes független szabadelvű képviselők nyíltan hangoztatták:

„Csudáljuk, hogy Széll Kálmán egyáltalán megengedi a röpirat terjesztését, mert ez izléstelenség még a legnagyobb politikai komplikációk között is veszélyes precedenst teremthet.”

A politikai helyzet különben változatlan; e sorok írójának ma alkalma volt az összes pártok számottevő tényezőivel a helyzetről tárgyalni, és információim ekként hangzanak.

A függetlenségi párt egy kiváló képzettségű politikusa így nyilatkozott:

A függetlenségi párt a jogos harcot a katonai javaslatok ellen megkezdte, ezt a harcot folytatni fogja, hacsak módosításokkal elő nem állanak. Én belátom Széll Kálmán nehéz helyzetét, tudom, hogy reá

pressziót gyakorolnak, hogy nem lehet a kisebbség terrorizmusának engedni. Ez a teoria helyes, azonban másrészt a küzdelmünk is jogosult, így körülmények között előbb-utóbb egy kivezető utat kell találni. Szerintem leghelyesebb lenne, ha a kormánypárton valaki felállana — úgy mint 1889-ben, a midőn az ellenzék a híres 14. és 25. § ellen vehemens harcot indított és a nemzet nagy többsége ellene tüntetett — és *határozati javaslattal utasítaná a kormányt a nemzet követelményeinek kielégítésére*; ez esetben az ellenzék a javaslatot ugyan meg nem szavazná, de annak törvényerőre emelését tovább nem obstruálná.

Ez a vélemény ugyan még nem a párt véleménye, de vagyunk elegenden, hogy e véleményünknek érvényt szerezzünk.

A néppárt egy lelkes híve ekként nyilatkozott:

Vagy-vagy. Vonja vissza a kormány a javaslatot, és akkor béke lesz, ha nem, úgy ez állapot lehetetlen helyzetet fog teremteni és akkor a kormány kénytelen lesz a Házat, habár törvénytelenül is, *de feloszlatni*, vagy pedig a katonai diktatúrának a tért egyengetni.

A kormány politikája, amint látja, az abszolutizmushoz vezetett.

A kormánypárt egyik korifeusa röviden, de velősen nyilatkozott:

A helyzetnek változnia kell, bajnak baj van. A függetlenségi párt küzdelme, nem mű-küzdelem, hanem a nép, a nemzet akaratát juttatja érvényre. A bécsi körök ezt tudják, de remélik, hogy egy nekik tetsző kormányval sikerül e

nemzeti érzést csirájában elfojtani. Széll Kálmán erre nem vállalkozik, mert a multját nem fogja megtagadni. Szerintem plausibilis *Kuen-Héderváry* miniszterelnöksége, a ki mindenre vállalkozik.

— És a párt? — kérdeztem én.

A szabadelvűpárt ily mozgalmasságokban nem számít. Nem kérdeznék bennünket. Tetszik-e, vagy nem tetszik. Mi szabadelvűen gondolkodók csak örülni fogunk egy ily kormánynak, mert ezzel csak a nemzet és a mi ellentálló képességünket csak fokozni fogják.

### ORSZAGGYÜLES.

#### A képviselőház ülése.

Budapest, május 6.

Elnök: Dániel Gábor.

#### Ausztriában sorozott magyar honosok.

*Lengyel Zoltán*: Napirend előtt szót tesz a tényre, hogy Ausztriában magyar honosokat besoroznak. Magyar honost az országgyűlés hozzájárulása, illetve ujonczozási felhatalmazás nélkül besorozni nem szabad. Kéri a kormányt, tegyen nyilatkozatot e tekintetben.

*Fejérváry Géza báró*: Ausztriában nem soroztak magyar honosokat. Egyben azonban történt intézkedés, amennyiben a külföldön tartózkodó hadköteleseket, ha azok itt jelentkeztek, sor alá vették, illetve csupán megvizsgálták, de lajstromba nem vették be. Ezek voltaképpen nincsenek besorozva. Ha majd a Ház megszavazza az ujonczlétszámot, akkor majd bevezetik az alkalmasoknak találtakat a lajstromba, addig nem. (Hejjeslés jobbról.)

### A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

#### A tengerész.

Írta: Maurice Level.

Az ut kereszteződésénél megállt a pap és tájékozódni akart az éjszakában.

A szél vad rohamokban verdeste a kezéből csüggő utilámpást, majd hogy lángját el nem fojtja. Az eső örületes csapkodással söpörte végig a tengerpartot, a földre terítve az egész termést. Olykor megvillant a láthatáron valami halvány fény s ilyenkor látni lehetett az átázott vidék, távoli apró házak seregét a fák között. Ez a derengés azonban csak pillanatokig tartott s akkor ismét mélységes, átláthatlan éjszaka terült el körülötte.

A pap folytatta útját, fejét a gallérjába húzva és többé mit sem tudott megkülönböz-

tetni, sem az utat, sem a távoli templom kacsu tornyát.

Fennhangon imádkozni kezdett a viharban pusztuló hajósokért.

Léptei alatt egyszerre érezte, hogy sziklákra jár. Megállt és lehajolt, hogy megvizsgálja a talajt: csakugyan elhagyta az ösvényt. Elővédte. Egy lépést sem mert tovább haladni, mert könnyen lezuhanhatott volna valami parti szakadékba.

Ekkor, amint egy hosszabb villám végigcsikázott az égbolton, néhány lépésnyire maga mögött siető árnyékalakot vett észre.

A pap rákiáltott:

— Hó! Barátom!

Ismét sötétség lett. Másodszor kiáltott:

— Ide!

Az alak megállt. Közeli hang válaszolt:

— Ne rozduljon. Jöve!

A pap meg arra emelte a lámpását. Egy férfi állott előtte, a feje nagy kendőbe burkolva.

— Mi baj, tisztelendő ur?

— Nem találom meg az utat. Elővédtem . . .

— Nem is lehet csodálni ilyen éjszakában! Hová akar jutni, plébános ur?

— Binicbe. Megmondhatná nekem arra felé az utat?

— Binicbe? . . .

Az ismeretlen tétovázni látszott.

— Binic? . . . Mindegy! . . . Én is oda megyek épen.

— Maga ide való, fiam?

Az ismeretlen férfi ismét tétovázott, aztán halkán válaszolt:

— Igen . . . De már régen elmentem. Jöjjön, plébános ur, támaszkodjék a karomra. Egy óra mulva itt a dagály. Siessünk.

Utközben beszélgetni kezdtek.

— Hát ön ide való, mint mondja. Es sokáig volt távol innen?

— Igen.

## ÖZV. JÜNGLING JÓZSEFNÉ

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, Fő-utca (Bazár-épület).

Nagy választék **acetylén-lámpa, lég-tömítő és gummiköpenyben** s. b. Szakszerűen berendezett **NAGY JAVÍTO MŰHELY.** — Emalírozás, nickelezés és bárminemű javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

**Carbit navi árban!**

**A legjobb gyártmány**  
 Rössler és Jauernig Ausztria, Seidl- és Neumann-féle  
**kerékpárok**

vannak állandóan dűs raktáron.

Becsés pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

207.

ÖZV. Jüngling Józsefné.

**Legyel Zoltán:** Fenntartja, hogy a törvényt kijátszották, mert a megvizsgálás a sorozás egyik leglényegesebb momentuma. (Helyeslés a szélsőbalon.)

**Fejérváry Géza báró:** Ismétli, hogy a jelentkezőket csak megvizsgálták, de nem avatták fel, tehát nem ujonczok. Azokat, akik külföldről jönnek ide sorozásra, nem lehet kétszer utaztatni.

**Elnök:** Következik a napirend. Először a névszerinti szavazás a honvédelmi miniszternek Várady Károly interpellációjára adott válasza felett. A szavazás a »B« betűnél kezdődik. Az ülést előbb felfüggeszti.

**Szünet után.**

**Elnök:** Elrendeli a szavazást.

A Ház 132 szavazattal 31 ellenében tudomásul vette a miniszter választát.

**Elnök:** Következik a vita folytatása

**a miniszterelnök jelentése**

felett.

**Ráth Endre:** A törvények szakaszaival igazolja, hogy a miniszterelnök jelentése törvénytelen. Miért hoz akkor a magyar törvényhozás törvényeket, ha azokat maga a legilletékesebb faktor, a kormány sem tartja meg. (Ugy van! a szélsőbalon.)

**Molnár Akos:** Hol van akkor a garancia a törvények megtartására?

**Ráth Endre:** Hivatkozik Hodossy Imrének idevágó régebbi beszédére, melyet oly fontosnak tart, hogy elolvassa egész terjedelmében. Kérdi Hodossytól, állja-e még szavait?

**Kaas Ivor báró:** Helyes-e ez miniszterelnök ur?

**Szell Kálmán:** Mi közöm hozzá. Ha cizálni akarnak, tessék az én beszédemet rám cizálni.

Miniszter nincs jelen s ezért az elnök az ülést felfüggeszti.

**Szünet után**

**Elnök:** Az ülést megnyitja.

**Ráth Endre:** Folytatja Hodossy beszédének felolvasását.

**TAJÉKOZTATO.**

Május 23. Jogászmajális a Püspökfürdőben.  
Május 17. Szabómunkások majálisa a Karger-féle vendéglőben.

**Biharvármegye közigazgatási ülése.**

— Ötven végrehajtás beszüntetése. —

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap, szerdán délelőt tartotta rendes havi ülését, **Beöthy László** főispán elnöke alatt.

A bizottság tagjai közül jelen voltak: **Miskolczi Ferencz** alispán, **Radnay Farkas**, **Hegyesi Márton**, **Sipos Orbán**, **Papp Miklós**, **Korn Lajos**, **Varró Domokos**, **Des Escherolles Kruspér Sándor**, **Örley Kálmán**, **Gálbory Sámuel**, **Wallner Odón**, **Hranyiczky Károly**, id. **Markovits Károly**, **Zigre Miklós**, **Baranyi András**, **Keszthelyi Zoltán**, **Jancsó Károly**.

Az alispán havi jelentése számot ad a közigazgatás állapotáról. A közegészségügyre vonatkozó adatokból közöljük a következőket: a fertőző betegségek közül a roncsló toroklob 40 (meghalt 9), kanyaró 454 (meghalt 32), vörheny 177 (meghalt 28), hőkburut 7, himlő 18 (meghalt 1), hasi hagymáz 7 (meghalt 4), esetben fordult elő.

Az árvaszék elnöke bejelentette, hogy **Nagy Lajos** és **Kiss József** árvaszéki tünökök már régebbi idő óta súlyos betegek s ezért az ügyek elintézésében nagy a visszamaradás. Ha rövid időn belül a két tisztviselő egészsége helyre nem áll, kénytelen lesz kiegészítő munkások alkalmazását kérni. — A bejelentést tudomásul vették.

**Sipos Orbán** kir. tanfelügyelő jelentést tett 69 iskola meglátogatásáról. A tapasztalt hiányokról a miniszternek jelentést tett. A köröstarjáni, jánosdai és szalontai népiskolákról dicsérrel emlékezett meg.

**Papp Miklós** kir. pénzügyigazgató jelentése szerint márczius hónapban az adóbefizetések kedvezők voltak. Kéri, hogy mintegy 50 végrehajtást későbbre halaszson el a közigazgatási bizottság.

Mivel az ex-lex indította a kir. pénzügyigazgatót erre a szokatlan indítvány megtételére, s a miniszter is intézkedett a végrehajtások beszüntetéséről, a bizottság nem tehetett mást, mint a jelentést tudomásul vette s az indítványhoz képest a végrehajtásokat elhalasztotta.

A folyó ügyek letárgyalása után az ülés véget ért.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

**UJDONSAGOK.**

**Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.**

Személyvonat							
Nagyvárad-Vásártér érk.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velence érk.	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó érk.	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő érk.	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34
Féliczfürdő érk.	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.51

**Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.**

Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—
V.-Velence érk.	9.04	11.16	—	3.27	6.07	7.47	10.12
Nagyvárad-Vásártér >	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	18.05	10.30

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.5 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

\* A jászói prépost elutazása. Dr. **Takács Menyhért** jászói prépost hosszabb nagyváradi tartózkodása után tegnap reggel a gyorsvonattal Budapestre utazott.

\* A városház dísztermének berendezése. Nagyvárad város új székházánál a díszterem butorzatára és berendezésére külön írta ki a tanács a pályázatot, azonban az összes ajánlattevő helybeli iparosok a kiírt egységeknél magasabb összegű ajánlatot adtak be. Ifj. **Rimanóczy Kálmán** építész ezzel szemben kijelentette, hogy hajlandó a munkálatokat az előírt összegért elkészíttetni. A városi közgyűlés utasításából a gazdasági tanácsnok újból felhívta az illető iparosokat, hogy hajlandók-e az egységekből engedni. A felhívás azonban eredménytelen volt, miért is a tanács a munkálatok elkészítésével **Rimanóczy Kálmánt** bízta meg. Így a butorok Budapesten készülnek s a városház építéséből vajmi kevés jut a helybeli szolid kisiparnak.

\* **Akik Afrikába készülnek.** Tekintettel arra, hogy úgy Magyarországból, mint Ausztriából még mindig sokan vándorolnak ki Dél-Afrikába anélkül, hogy a kellő utazási igazolványokkal el volnának látva, minek következtében ezeknek a Dél-Afrika belsejébe való utazás meg nem engedtetik s ottani konzulátusaink közbelépése is eredménytelen marad, ezennel

— A katonai szolgálat, természetesen?... Vagy New-Foundlandban járt halászni?

A férfi egy ideig nem válaszolt. Aztán szinte sietve mondta:

— Nem. Nagyon szomorú okok miatt mentem el innen; önnek elmondhatom: ez majdnem gyónás. En Binichen születtem. Ott fekszenek a szüleim is. Ott volt a bárkám, a házam, kis földem is. Es ott vettem feleséget. Boldogan éltem, csak egy bánatom volt: nem volt gyermekem. Egy napon, amikor Islandból jöttem haza, rájöttem, hogy a feleségemnek udvarlói vannak. Olyan lettem, mint az őrült. Agyon akartam tüni valamennyit. A plébánosunk, amikor gyónni mentem hozzá, eskümet vette, de én éreztem, hogy ha maradok, nem állhatok ellen a kísértésnek. Így hát elhagytam a házamat búcsu nélkül. Ennek két éve most. De ön tudja, ha az ember egész élete egy ponthoz van kötve, azt a fészket nem hagyhatjuk el oly könnyen. Az ember azt hiszi, hogy már elfelejtett mindent; aztán megkapja a honvágy. E pillanatban érkezem Franciaország másik végéről, gyalog, csak azért, hogy egy óráig lássam a házamat és a szüleim sírját. Nem ismertetem meg magam; azonnal elmegyek ismét... Hanem én untatom önt ezekkel a történetekkel, plébános ur. De mit keres ön itt ilyen időben, ilyen órában? Nem szórakozásból jár az éjszakában, meghiszem.

— Az utolsó kenetet viszem egy baldokló asszonynak, és félek, hogy későn érkezem majd, mert eltévedtem.

— Mit akar, nem az ön hibája!

— Természetesen... De ha a szegény meghal gyónás és feloldozás nélkül! — Ebbe a rettenetes időben sem sajnáltam az áldozatot. Már több mint két órája, hogy értem küldtek... Messze van még? Nem rég óta vagyok a vidéken és nem ismerem még ki magam.

— Egy kis mértőföldyre. De siessünk. Hallja, már jön a dagály. Előtte kell oda érkezniünk, különben...

Pár lépés után az idegen kérdezte:

— Melyik részén van a falunak az a ház ahová várják?

— Egészen a végén. Az utolsó ház az. Le Gorrec asszony a neve.

A férfi, mintha villám érte volna, megállt.

— Le Gorrec? Azt mondja, Le Gorrec, plébános ur? Az készül meghalni a gyermekével?

Két kezébe kapta a fejét és hangja elszorult. A pap rászólt:

— Siessünk!

De az idegen nem mozdult. Egyszerre szinte vad hangon riadt föl:

— Es ha az az asszony feloldozás nélkül halna meg?

— Az Ur elzárná előtte a paradicsom kapuit.

— Es ha elnyerné a föloldozást?

— Akkor a jó Isten megbocsátaná a bűneit.

— Minden bűnét? Egy sem maradna bocsánat nélkül?

— Egy sem.

— Még a bűntény sem?

— Epen úgy, mint a többi. Vezekelnie kell a tisztítóhelyen, aztán megnyílnak előtte a menyország kapui. De hiszen önnek tudnia kellene ezt. Ez benne van a hitvallásban; ön nem jó keresztény eszerint?

A férfi halkán mormogta:

— Mindenesetre... mindenesetre... hiszen tudom...

— Akkor hát belátja, hogy sietnem kell. A dagály is közelebb ér.

A férfi a lábával dobantott:

— Minden bűne meg lesz bocsátva. Minden bűne.

Es lassan megindult az öreg pappal a sötétben. A fejében nagy gondolatok dúltak: egyszerre maga előtt látta egész életét, összes szenvedéseit — és látta a baldokló asszonyt, aki az ő felesége volt...

Régi paraszt ösztöne tovább kalauzolta a láthatlan úton. Mellette a tenger pedig egyre nőttön nőtt.

közírré teszem, hogy a dél-afrikai gyarmatokba való bevándorláshoz szabályszerű uti igazolvány birtoka okvetlenül megkívánatik; továbbá, hogy vett hivatalos jelentések szerint a dél-afrikai gyarmatokban a kereseti és munkaviszonyok kedvezőtlenek és már az ezen gyarmatokba való belépés is különböző nehézségekkel jár, úgy hogy az oda való kivándorlás határozottan hátrányos. Nagyvárad, 1903. évi május 4. *Gerő*, rendőrfőkapitány.

\* **Halálozás.** Résztvétel értesülünk, hogy özv. érkeserői *Fráter* Dénesné született Olay Petronella hétfőn életének 75-ik évében hosszas szenvedés után Belényesen elhunyt. Temetése kedden délután ment végbe nagy részvét mellett.

\* **Vesztett kutyák Nagyváradon.** Ujabban két vesztettség esete fordult elő városunkban. Tegnap reggel háromnegyed hét óra tájt egy lombos szőrű kóbor eb járt a városban és a Kálvária-utcán lakó *Janky* József házi ebét, valamint a Szent János-utcában lakó *Sajósi* Ignác házi ebét összemarta. Az eb innen *Vlár* Agoston kertjébe menekült üldözői elől, hol azután *Becsei* rendőrőrmester agyonlőtte. Felboncolása alkalmából kiderült, hogy vesztett volt. A két megmárt ebet a gyepmester kiszállította és kiirtotta. *Bartos* Elemér Uri-utcai lakosnak házi ebe, melyet gazdája megfigyelés végett a gyepmesterhez kiszállított, ott tegnapelőtt vesztettségben kimult. Az alig 3 nap alatt előfordult ezen két ebvesztettség esetre való tekintettel a rendőrség Nagyvárad város egész területére 40 napos ebzárlatot rendelt el, mire e helyen is felhívjuk az ebtartók figyelmét.

\* **A szikvizadó házi kezelésben.** Alig két hónap múlva lejár Feldmann Izidorral a szerződés s Nagyvárad városa július hó 1-től házi kezelésbe veszi a szikvizadó kezelését. Eljött tehát az ideje, hogy a kezelésre vonatkozó szabályzatot már a májusi közgyűlésen letárgyalja a törvényhatóság. A városi tanács tegnap foglalkozott a kérdéssel, de tárgyalás közben felmerült az eszme, hogy a városi szikvizáddal együtt az összes ásványvizet is megadóztassák. Ez állítólag 14—15 ezer korona évi új bevételt hozna a városi pénztárba. A polgármester az ásványviz forgalombahozatalával foglalkozó nagykereskedőtől azon értesítést nyerte, hogy az ásványvizek megadóztatása keresztülvihető lenne anélkül, hogy az adót a fogyasztóközönséggel fizetnének meg. Többen felhozták, hogy pár évvel ezelőtt az

orvosok, sőt a törvényhatóság is elleneztek az ásványviz megadóztatását. *Bordé* Ferenc főjegyző az ásványvizadót fél literenkint 5 fillérben és literenkint 10 fillérben kívánja meghatározni. Ez a két marékkal való fogás azonban éppen nagyon könnyen megbuktathatja az egész dolgot. Van olyan ásványviz is, amelynek literje 12—15 krajczár; ez nem bír meg 5 kr. adót. Dr. *Istvánffy* István már csak azért is igazságosnak tartja az ásványviz megadóztatását, mert a szegény ember élvezeti italt: a szikvizet megadóztatják. *Bordé* Ferenc főjegyzőnek az volt különben a véleménye, hogy július 1-én a régi szabályrendelet alapján kezdje meg a város a házi kezelést, az új szabályzatot, az ásványvizadóra vonatkozó intézkedések bevonásával, azután készítsék el s jóváhagyás után léptessék életbe. A tanács azonban elhatározta, hogy az ásványvizek megadóztatásának bevételével pár nap alatt dolgozza át egy szűkebb bizottság az új szabályzatot s azt még a május havi közgyűlés elé beterjeszti.

\* **Allami kedvezmény egy ipartelepnek.** *Timár* László bucsai lakos kosárfonó ipartelepét mind nagyobb arányokban bővíti s ezzel együtt a lakosságnak háziipari munkák elvégzése után keresetet nyújt. A gyártelep részére a kereskedelmi miniszter gépeket adományozott s bizonyos, az ipartelep fejlesztésére irányuló feltételek kikötése mellett a törvényben előírt állami kedvezményeket 10 évre biztosította.

\* **Halálos kigyócsipés.** Egy szegény asszony szomorú végzetéről értesülünk. *Németh* István szaldobágyi erdőkezelő felesége tegnap a kora reggeli órákban kertjében paszulyt akart ültetni és a közben a gaz közt rejtőzködő kigyó megharapta kezét. *Németh* Istvánnét férje azonnal behozta a biharmegyei kórházba, azonban kénytelen volt visszavinni, mert az orvosok kijelentették, hogy a mérges kigyómarás ellen már semmiképpen sem segíthetnek és így az alig 40 éves életerős asszony menthetetlen. A szerencsétlen asszony állapota egyre aggasztóbb és minden perczen b-következtetik a halál.

\* **Betörés a Bémer-téren.** Valami gyakorlott betörő elmúlt éjjel Nagyvárad központján a Bémer-téren követelt el betörést. Anélkül, hogy az őrtálló rendőr lezsekkélyebb kísérletet is észrevehetett volna *Stettner* István Bémer-téri bormérő üzletébe szerdán virradóra a kapu

alatt levő üveges ajtón át valaki behatolt és a fiókban talált ötvenhat korona készpénzt elloptá. A rendőrség nyomozást indított.

\* **A rendőrség épülete eladó.** Az új város-háza építésének befejeztével a többi között a rendőrség mostani épülete is felszabadul s a többi ócska városi épületekkel együtt eladásra kerül. A közös hadsereg állomásparancsnoksága az újonnan Nagyváradon létesíteni szándékolt hadtörvényszéket ezen épületben óhajtaná elhelyezni s megkereste a várost, hogy mily feltételek mellett adná a jelzett célra bérbe, vagy örökáron. A város tanácsa tegnap elhatározta, hogy a rendőrség épületét nyilvános árverésen adja el s tekintettel a megkeresésre, értesíti a cs. és kir. katonai állomásparancsnokságot, hogy az iugatlan megvételére tegyen ajánlatot.

\* **Ongyilkosság.** A Bóné-kuton tul levő *Schenker*-féle tanya előtt tegnapelőtt este fél hét óra tájt egy 25 évesnek látszó fiatal ember, ki magát *Beregszászi Béla* budapesti postahivatali rapidijásnak mondja, öngyilkossági szándékból forgópisztolyal 3-szor magára lőtt. Az egyik golyó a halánték táján a bőr alá hatolt és a fejetetejét horzsolta, a másik golyó jobb vállába furódott, a 3-ik lövés csütörtököt mondott. A színhelyen *Kápolnay Gyula* rendőrbiztos, *Nemes Aron* ker. tiszti orvossal jelent meg, ki a sebeket bekötözte. A sérültet a kórházba szállították. Sebei nem veszélyesek.

\* **Névváltoztatás.** *Weinberger* Jónás nagylétei lakos vezetéknevét »Vadász«-ra változtatta.

x **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be *Mauthner Ödön* csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a »Sétateri« vagy a »Margitszigeti« fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja *Mauthner* Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére. 158.

x **Üzletmagnagyobbítás és átalakítás.** Mély tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, miszerint a 11 év óta fennálló, saját vezetésem alatt levő »Első nagyváradai műkelfestő, plüsszérozó és vegyészeti ruhatisztító intézetemet (10. üzlet: *Körözs-utca 1. szám*) tetemesen magnagyobbítottam s a mai kor igényeinek teljesen megfelelően rendeztem be. Intézetem oly arányokban van felszerelve, hogy a legkényesebb izlést is fölteljesíti. Festek, plüsszérozók és tisztítók bármilyen diszszel ellátott munkákat, színházi,

Igy okoskodott:

— Ez Isten uja. Az Isten akarata. A bűn után a bűnhődés. Meg fog halni az asszony. Es senki sincs mellette, aki lezárja pilláit. Jól tettem, hogy nem én álltam boszut. Majd ha belépünk hozzá, én a plébános ur mögé fogok állani, aztán hangosan rákiáltok majd, — megmondom a nevemet... hadd reszkessen még jobban az utolsó órájában!

Egyszerre ötlete támadt:

— De mit is csinálók? En viszem neki a bocsánatot? En mentem meg? En juttatom a paradicsomba...

Fölháborodott.

— Nem! Ezt nem teszem!

A dagály nőtt s már erősen csapkodta a parti sziklákat, amelyek zugva visszhangozták a csapásokat.

— Siesstünk, — kiáltotta a pap. — Hallom a vizet!

A férfi hirtelen megállt és ridegen így szólt:

— Az én nevem Le Gorrec! Ha ön idejében érkezik, akkor azt köszönje meg az asszony Istennek.

Ezzel keresztet vetett magára és eltűnt a sötétben.

A pap kétségbeesetten kiáltozott:

— Segítség! Segítség!

Csönd. Senkisémet felett. Csak a tenger zúgott tovább.

Elindult hát egyedül, a bizonytalanra bizva utját. De sehogy sem tudott előbbre jutni. Tíz-szer is visszajött ugyanarra a helyre, ahol a tengerész magára hagyta.

Körülötte a tenger mindegyre nőtt, csak a gáton maradt pár lépésnyi hely. Ezen igyekezett most előbbre hatolni. Sok idő mult, amikor végre derengeni kezdett s megtalálta a faluba vezető helyes utat...

... A tengerész házában az ágy és a

bölcső előtt égő mécseket látott. A sarokban egy vén asszony virrasztott.

A pap megállt, leemelve széles kalapját.

A vénasszony halkán mondta:

— Mindennek vége, plébános ur!

A pap remegve kérdezte:

— Mikor halt meg?

— A dagálykor...

A plébános letérdelt és imádkozott.

... A szél elült. A tenger kékesen, csöndesen hullámozott a messze láthatár felé; az égbolton szomorúan csüggték a felhőfoszlányok, — mélységes gyász borult az egész mindenség fölé. A pap imára zárt pilláin keresztül látni vélte, mint sirdogál egy bűnös lélek a mennyország kapui előtt, akiknek számára nincs bebo-csátatás.

## Nagy végkiárusítás!

**Wladár János**

legolcsóbb bevásárlási bazarja  
NAGYVÁRAD, Fő-utca  
(Nyíri-ház.)

Tisztelettel hívom fel a n. é. közönség szives figyelmét a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett bazarüzletemre, hol mindenféle disztárgyak, ju sz-cikkek, szalon-tűzijátékok, bűvészet-cikkek, továbbá a legszebb valódi tájték-pipák, szipkák és dohány-összerek, asztalfutók és szobadízek az olcsóságban utólrhetetlen árak mellett bocsátatnak a n. t. vevőközönség rendelkezésére. Szives pártfogást kérve, maradtam

Képes levelező lapokban dús választék

242.

kiváló tisztelettel

**Wladár János.**

katonai, egyházi ruhákat, mindenféle *szőrméket és tollakat*. Különböleg arany, ezüst, vagy bármilyen diszszel ellátott tárgyakat saját felügye-  
letem alatt a legkitünőbbben egészben tisztítok. Az egész Biharmegyében rég ősmert vegytisztító  
intézetben minden munkát mérsékelt árban  
vállalok s törekvésem mint eddig, ezután is a  
közönség minden igényeit dicséretesen kielégi-  
teni. Mély tisztelettel **Szabó László**. Főkö-  
zlet: *Fő-utca, Színház-bazár*. Dolgozó-telep:  
*Pecze-utca 170. (saját ház.)*

x **Mindenkinek** saját érdekében ajánl-  
juk, hogy tekintszen szét az ujonnan megnagyob-  
bitott Amerikai áruházban, Fő-utca (Bazár-  
épület), a hol most remek nagy rőfös raktár  
lett berendezve s annak kirakatai figyelmet  
érdemel.

x **A szász cseh Svájc**, ezen természeti  
szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén  
kényelmes és olcsó módon lesz megközelíthető,  
mert az Aussigban megtartandó iparkiallítás  
folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ár-  
mérésléssel — fognak indítani. Aussig jelen-  
tevény iparáról nevezetesen s főleg az európai  
államok legnagyobb gyárainak egyike emelte  
aonak hírnevét. A *Schicht-féle szappan- és*  
*gyertyagyár* nemcsak az ó-, de az újvilágban  
is tért hódított gyártmányainak, mert ki nem  
ismerné a *Schicht-szappant*? Aki már Aussig-  
ban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász  
Svájc ezen legszebb és legkeresettebb helyét  
meglátogatni.

x Tisztelettel hívjuk fel az olvasó közön-  
ség szíves figyelmét **Mezey Dezső** műlakatos  
és toronyórás lapunk mai számában közölt hir-  
detésére.

## EGYESÜLETEK.

### A kath. kör választmányi gyűlése.

A katolikus kör választmánya tegnap  
délután saját helyiségében gyűlést tartott, me-  
lyen **Dús László** elnöke alatt **Gálbory Sá-  
muel**, **Novotny S. Alfonz**, **Böszörményi Géza**,  
**Stark Gyula**, **Bereczky Géza**, **Tóth Márton**, dr.  
**Vucskics Gyula**, **Kelemen Kálmán** és dr. **Imrik**  
**Gasztáv** titkár voltak jelen.

A gyűlésen háznagy jelenésére behatóan  
tárgyalták a kerthelyiség ügyét s ott helyszini  
szemlét tartottak. A helyiség az idén is a kör  
tagjainak rendelkezésére áll.

Azután felkérték az ünneprendező bizott-  
ságot, hogy jelentést terjeszzen be a kath.  
kör által oly impozáns sikerrel rendezett Katho-  
likus Szabad Liceum második sorozatának le-  
folyásáról.

Végül **Baumeiszter Ernő**, dr. **Lukács Imre**,  
**Peller Ferencz**, **Hegedűs Arpád**, **Bárány Dezső**,  
és **Urosz Péter** új tagokul felvétettek.

**Jóváhagyott alapszabályok.** A nagy-  
váradai szobafestő, mázó, aranyozó és czim-  
festő munkások szakszerveletének alapszabályait a  
belügyminiszter jóváhagyta.

## Igazságszolgáltatás.

**Betörők.** Feltűnően gyakran működött  
Nagyváradon a múlt év őszén egy jól szerve-  
zett betörő banda. A szokatlanul merész be-  
törések egy kézre vallottak, de a gyanu tétov-  
ván, hol az egyik, hol a másik rovott multu  
egyénre esett, míg végre egy szerencsétlen  
operáció a rendőrség kezébe jött zotta **Papp**  
**Györgyöt**: a valódi Puzsér tyпуст, a ki furfang-  
os merész tervek szerint a legnagyobb vak-  
merőséggel, az értékes holmiban nem sokat  
válogatva nap-nap után űzte mesterségét.

Most 19 betöréses lopásért áll a törvény-  
szék előtt.

Csontos, sárga arcú ember **Papp György**,

sunyi, vigyorgó tekintettel s annyi furfanggal,  
hogy a bíróság előtti védekezéséből is ráis-  
merni a merész és jól kigondolt betörési tervek  
szerzőjére.

Erdekesek ezek a szokatlanul merész ter-  
vek, például **Khón** Dávidhoz a Zion templom  
Körözs felőli oldalán mászta fel, **Czeplédi**  
**Jeremiás** hentes üzletébe pedig az udvar felőli  
fal kibontásával hatoltak be. **Jermovits Márton**  
zsidóhárhoz a tető padozat felbontásával törtek  
s így tovább. Mindenütt eredeti ötletekkel, vak-  
merő elszántsággal.

E műveletek alkalmával két társa segéd-  
kezett **Papp Györgynek**, **Vlagyika** Tógyer és  
**Popa** Illie, de ezek inkább csak passiv szere-  
pet vittek a merész operációknál. Három havi  
munkájuk alatt meglopták **Lebovits Hugót**,  
**Lechtman Salamont**, **Schwarz Sámuel**, **Wal-  
lerstein Dávidot**, **Spitzer Izraelt**, **Leffkovits**  
**Lipót**, **Khón Dávidot**, **Czeplédi Jeremiást** stb.  
Legtöbb helyen ruhanemű vagy nagy értékű  
husárut loptak. Így **Oláh** Ferencz hentes üz-  
letéből 150 kg. szalonát.

A tegnapi tárgyaláson **Milye** Gyula elnöke-  
lete alatt kihallgatták **Papp Györgyöt** és tár-  
sait. **Papp György** furfangosan tagad. Azt  
állítja, hogy a rendőrök tanították ki őt s  
azért, hogy mit hol loptak s kénytelen volt  
beismerni, mert kizsolták.

Tegnap a meglott gazdákat is kihall-  
gatták.

Itéletre ma kerül sor.

## TANUGY.

### Osztályvizsgálatok a kereskedelmi iskolában.

A Nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskolá-  
ban a felső osztálybeli tanulók osztályvizsgá-  
latai a következő sorrendben fognak meg-  
tartatni:

Május 11-én, hétfőn, a francia nyelvből  
(szóbeli), kereskedelmi és politikai számtanból  
(írásbeli);

május 13-án, szerdán, magyar nyelvből és  
irodalomból, történelemből és földrajzból; (szó-  
beli);

május 14-én, csütörtökön, könyvtelből,  
keresk. levelezésből és irodai munkálatokból  
(írásbeli);

május 16-án, szombaton, a jogi és köz-  
gazdasági ismeretekből, vegytanból és áru-  
ismeretből (szóbeli).

A vizsgálatok a jelzett napokon mindig  
délelőtt 8 órakor kezdődnek és az emeleti  
munkateremben fognak tartatni.

A szóbeli vizsgálatokra a Kereskedelmi  
Csarnok elnökségét és az iskolabizottság tag-  
jait tisztelettel meghívja

Nagyváradon, 1903. május hó 5-én.

Az igazgatóság.

## IRODALOM.

### Magyar tanítók Rómában.

Azt a két szép beszédet, melyet a múlt évi  
kath. tanítók orsz. zárandoklatán **Dr. Steinberger**  
**Ferencz** nagyvárad apátkanonok, a kath. orsz.  
tanügyi tanács elnöke tartott a Sz. Péter-tem-  
plomban és a Lateránban **Sylvester** pápa sirjá-  
nál, külön kis füzetben adta ki az illusztris  
egyházi szónok s emlékül küldi meg a záran-  
doklat tagjainak.

E beszédekben meleg közvetlenség, szónoki  
lendület, költői nyelvezet, előkelő izlés, erős  
vallásos és hazafias érzés nyilatkozik meg. A  
zárandoklat tagjai bizonyára kedves emlékül  
veszik a füzetet, mely a nagyvárad Szent  
**László**-nyomdában jelent meg csinos kiállításban.

A nemes irányu olvasmányoknak minden  
kedvelője igazi élvezettel és sok lelki haszonnal  
olvashatja e szép beszédek, melyekből izlettől  
adjuk a következő, hazafias érzéstől lángoló  
részletet:

Bevezette nemzetünket II. Szilveszter pápa  
a kereszténységbe, amely nélkül ön nem áll-  
hatott volna nemzetünk és a sz. koronával  
megkoronázott apostoli királyt adott a nemzet-  
nek, akit sz. eskü által első örévé tett a ma-  
gyar alkotmánynak, hogy ezt az alkotmányt se  
külsőellenesség, se a belső pártviszály össze ne  
törhesse.

Róma amidőn kereszténységre tanít, egy-  
szersmind hazafiságra is oktat.

Neki nemcsak a hit volt szent, melynek  
malasztos titkaiba beavatott, hanem a nemzet  
egysége és önállósága is szívéhez volt köve,  
melynek védelmére koronát küldött. Kioktatott  
bennünket nemcsak az evangélium magasztos  
igazságaiban, hanem a hazaszeretet szent tör-  
vényeiben is.

Nemcsak azt mondta, hogy: Szeresd,  
imádd az Istent, ki neked életet és új hazát  
adott, hanem ezt is: Szeresd a hazát; szent le-  
gyen előtted a magyar alkotmány, melyet Isten  
a sz. korona által védelmébe fogadott. Mert  
nem lesz magyar király az, kinek fejére nem  
tétetik a sz. korona. És nem tétetik a korona  
fejére annak, ki Isten előtt esküvel nem fogadja  
meg a magyar alkotmány megtartását.

Ezt jelenti nekünk a magyar sz. korona:  
Istenhez való hűség, a magyar alkotmányhoz  
való ragaszkodással egy kalap alá hozva.

Ez nekünk Róma: Tanító-mestertünk a hit-  
ben, mely áldásaival halmoz el; nevelő-anyánk  
a hazaszeretben, mely kifelés és befelés me-  
gerősít. Az Ur Jézus nyomain jár, aki így szó-  
lott: »Adjátok meg a mi a császárnak, a császár-  
nak, és a mi Istené, az Istennek.«

Az emberi szív hol talál magasztosabb tár-  
gyat szeretetének, mint: a mindenható Isten,  
kinek sz. lehellete alkotott, és a magyar haza,  
mely ápol és földjével eltakar?! Arra van al-  
kotva az emberi szív, hogy szeresse az Istent  
és hazát, mert az ember ösztönei után is ke-  
zeivel az Istenbe kapaszkodik, lábaival a haza  
földjébe gyökerezik.

Szerencsétlen ember az, akinek nincs Is-  
tene. És boldogtalan az is, akinek hazája nincs.  
De az már gonosz szív, amelynek nem kell a  
haza. Isten és haza nélkül nem található nyu-  
galmat az emberi szív.

Róma mindkettőnek a szeretetére megta-  
nitott bennünket. Mindkettő iránt ránk rótt a  
sz. kötelességet: Tartsd meg nem csak az Isten  
parancsát, hanem a magyar alkotmány törvé-  
nyeit is.

Hazafiságra oktatótt Róma bennünket nem  
csak szóval, hanem fényes tetteivel is. Amikor  
veszélyben forgott a magyar haza; amikor tör-  
ök, tatár szorongatott; amikor belvillongások  
tépdeltek a nemzetet, seregeivel, fegyveres erő-  
vel ép úgy oldalunk mellé állott, mint a hogyan  
bölcse tanácsaival támogatott.

## MULATSÁG.

**Jogász majális.** Mint értesültünk, a  
helybeli kir. kath. jogakadémia polgársága f.  
hó 23-án a Püspökfürdőben fogja tartani  
rendes évi tavaszi mulatságát. A majálisra,  
melyre már is sokan készülnek városunk leá-  
nyos családjai közül, még vissza fogunk térni.

**Kedélyes délután.** A vas- és fémmun-  
kások országos szövetségének nagyvárad esop-  
portja f. hó 17-én délután 3 órakor a szak-  
egyleti helyiségben (Szacsavay-utca 24. sz.)  
kedélyes délutánt rendez. — Mint halljuk, a  
nagyvárad Színgligeti-színház tagjai közül is  
többen fognak közreműködni.

## SZÍNHÁZ.

### HETI MŰSOR

Csütörtök: Bob herczeg.

Péntek: Bob herczeg.

Szombat: Bob herczeg.

Vasárnap: d. u. Katalin, este: II. Rá-  
kóczy Ferencz fogsága.

## Bob herczeg.

A ragyogó romantika egyik vidám sugara Bob herczeg. Bájos játék, édes tréfa, játszi enyelés a szerelem örök nyelvén, a költészet glóriájával bevonva. Annak az egészséges reform-kornak bohó' szülötte, mely megunva a frivolitásoknak nem magyar lélekhez illő, idegenből ránk magyarázott nyűgöt, visszahívja a költészetbe az igaztalanul száműzött romantikát s páratlan lelkesedéssel köszönti a drámai színpadon Cyrano, operett tréfái közepette pedig a pajkos Bob herczeget.

Az újjáébredő romantika egyik fényes dala Bob herczeg, a ki büszkén énekelheti, hogy legény a talpául! Meghódítja a közönséget, mert az éppen reá várt. Az egyoldalúság zsarnokság s a zsarnokok detronizálása mindig örömet jelent. A frivol viccek annyira elharapóztak az operettben, hogy nélkülök már operettet nem is mertek írni; s mikor már zsarnokká lett ez az irány, akkor gondol egyet a közönség s páratlan sikerrel: egyfolytában 100 előadással tüntet ki ilyen operettet, melyet bármelyik társadalmi növendék is végignézhet. **Kellett** Bob herczegnek jönnie, mert a közönség már jólakott az eddigi új operettekkel; a siker érdeme tehát csak félig Bob herczegé, a másik fél határozottan a közönség javuló ízlését illeti.

Ez Bob herczeg sikerének titka. Nem Fedák Zsazsa, mert hisz akkor a vidéken meg kellene a darabnak buknia. Nem a kaszinók, mert 100 előadás sikerét mesterségesen elővarázsolni semmiféle kaszinó sem képes. Ha Bob herczeg hódít, akkor a közönség javarésze viszi általa hódító körutra a maga tisztult ízlését.

Mert egyébként Bob urfi nem az a nagy legény, a ki lángelméket vallhatna szülőinek. Szövege is, zenéje is, meséje is kedves, megkapó, költői — de nem ment a reminiscenciákból s örök becsre nem tarthat számot. Olyasforma, mint a hajnal sugara: lelkesedéssel köszöntjük, elragadtatva szemléljük — de aztán várjuk az erősebb fényt és meleget, az igazi napsugarat.

Bob herczeg szerzői a budapesti zajos ünneplések után bizonyosan legjobban érzik ezt. S a mily szerencsés triumvirátus bukkant egymásra Bob herczeg szerzői személyében, bizonyosan nem állanak meg felelőn. A régi irány már is kezdi Bob herczeg sikerét ócsárolni — nos hát álljon össze a kis gárda s mutassa meg, nem hal meg, de nem is adja meg magát, hanem győzelemre vezéri s ismét jogaiba emeli a tiszta, romlatlan romantikát a költészetben!

Az előadásnak természetesen zajos sikere volt; a darab — főleg annak költői hangulata — magával ragadta a közönséget, mely zsufozásig megtöltötte a színházat. Tapsoltak és ujráltak, néha bizony ok nélkül is. A czimszerepben tegnap **Haller Irma** lépett fel; tekintve attól, hogy fátyolozott hangján át Bob herczeg kedves énekszámait nem tették a szokott hatást s különösen a híres beléptől majdnem teljesen elrontotta: élénk, eleven játéka feledtette ezt a hiányt s megérdemelt elismeréshez juttatta. Különösen arczjátéka volt olyan kiváló és kifejező, hogy jobbat, kedvesebbet kívánni sem lehet.

**Parlagi Kornélia** (Annie) ellenkezőleg, egyes énekszámával vált ki; kitűnően hangjánál volt. Kacagató komikus hopmestert játszott **Szathmáry**; ez volt az est egyik leg-sikerültebb alakítása. Hasonlóan igen tetszett **Bérczi Gyula** is, (Pomponius) még pedig nemcsak komikumával, hanem az érzelmesebb ré-

szeknél, sőt még a fehér holló balladájának elnevelését se vették zokon. Kupléi igen sikerültek. **Horváth Kálmán** a borbély szerepét adta jól, **Pogány Janka** pedig a királyné hálátlan szerepében aratott sikert.

Az egész előadásban látszott a gondos előkészület. Ha késett is Somogyi Bob herczeggel, de legalább olyan előadásban került színre a darab, a melyet érdemes megnézni, mert a mi erőnkől ez a legjobb. **Dr. K. A.**

**Krammer Teréz és Szoyer Ilonka Nagyváradon.** Szombaton este **Krammer Teréz**, a budapesti operaház főnőpárti primadonnája s **Szoyer Ilonka** énekelnek a Sziligeti-színházban. A város által kikötött évenként szokásos egy jótékonycélú előadás lesz, az előadás ötven percet helyáremeléssel s **Rimler Károly** polgármesternek szentes módjára sikerült az operaház e két legnagyobb sikereket arató primadonnáját megnyerni vendégszereplésre. A „Denevér”, e gyönyörű Strausz operett került színre. — **Krammer Teréz** Rozalindát, **Szoyer Ilonka** Adélt játssza.

## Sziligeti-Színház.

Folyószám 225.

Pótbérlés 13 sz.

Ma csütörtökön, 1903. május 7-én:

### BOB HERCZEG.

Operette.

#### SZEMÉLYEK:

A királynő — — — —	T. Pogány Janka
György herczeg, a fia (Bob herczeg) — — — —	Haller Irma
Victoria, herczegnő — — — —	Agnelly Irén
Lord Lancaster, gárda kapitány	Békési Lajos
Pomponius, a herczeg nevelője	Bérczi Gyula
Hopmester — — — —	Szathmáry Arpád
Tom bátya — — — —	Perényi József
Plumpudding, borbély — — — —	Horvát Kálmán
Annie, Tom leánya — — — —	Parlagi Kornélia
Testőrhadnagy — — — —	Deésy Alfréd
Táncmester — — — —	Sziklai Miklós

**HELYEK:** Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szőnye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tálalásék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, május 8-án:

### Bob herczeg.

Operette.

#### NYILTTER.

## Olcsó ezüst-bevásárlás!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás **ezüst evőkészletek 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>** gyertyatartók és girandolok 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>

krajczár grammja

## DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

## Nagyvárad, Bémer-tér.

## TAVIRATOK.

### A képviselőházból.

Budapest, május 6. (Saját tud. táv.) **Ráth Endre** beszéde után zajos házszabályvita fejlődött, hogy az április 29-iki határozat értelmében a mentelmi tárgyalások vagy az indemnitás kerüljön napirendre.

**Polónyi** ellenzi, hogy az indemnitást tárgyalják előbb. Ezzel szemben **Feilitzsch** szólal fel.

**Szell Kálmán** ez utóbbi álláspont mellett akar beszélni.

**Kubik:** Nincs joga (óriási zaj tör ki a baloldalon, mégis beszél.) Ez erőszakosság. Számoljon a következményekkel.

**Szell Kálmán** visszautasítja a közbeszólók vádjait. (Oriás zaj. A padokat verik.)

**Dániel** elnök rendreutasítja a tobolókat.

**Pichler** a házszabályokhoz akar szólni, de az elnök nem ad szót.

**Komjáthy** közbeszól: Dániel elnök visszaél a bizalommal.

**Beöthy Ákos:** a kormánypárt fejletlen, tehát fejletlenek a tárgyalások is.

**Kubik** pár percnyi szünet után kijelenti, hogy elragadtatásában erős kifejezést használt, bocsánatot kér a ház előtt.

Végül **Buzáth** indítványozta, hogy a mai interpellációkat halasszák holnapra. Az indítványt elfogadták.

### Papp I. János aradi püspök fölszentelése.

Nagyszeben, máj. 6. (Saj. tud. táv.) Ma szentelte föl **Metiánu érsek Papp I. János** aradi gör. kel. püspököt **Hamzsea** és **Popea** archimandrita jelenlétében.

### Lujza herczegasszony leánya.

Drezda, május 6. (Saj. tud. távir.) **Lindauból** jelentik, hogy **Lujza** toskánai herczegnő ujszülött leányát szász királyi herczegnőnek nyilvánították s kijelentették, hogy neveltetése atyját illeti.

### Forongó Balkán.

**Szaloniki**, május 6. (Saj. tud. táv.) Az itt tartózkodó osztrák-magyar hajóhad rendeletet kapott, hogy készenlétben czirkáljon a Levantei vizeken.

**Konstantinápoly** május 6. (Saj. tud. távir.) A szaloniki vilajetben 4 bolgát merénylő a postán pénztekercek alakjában dinamitbombákat akartak fölrobbantani, de idején sikerült őket megakadályozni. Egyikük öngyilkos lett.

### A pénzügyminiszter bécsi utja.

Budapest, máj. 6. (Saj. tud. táv.) **Lukács László** pénzügyminiszter bécsi utazása tárczája ügyeivel van összefüggésbe. Különösen a czukorkérdés érdekében.

### A Bródy-díj nyertese.

Budapest, május 6. (Saját tud. táv.) Az akadémia mai zárt ülésén egyhangúlag elhatározta, hogy a **Bródy-díj** **Beksis Gusztávnak** adja hirlapírói működésének jutalmául.

### Vilmos császár Rómában.

Róma, május 6. Este 10 órakor Vilmos császár, Viktor Emánuel király, Heléna királyné és a hercegek a Kapitóliumra mentek, ahol fényes fogadás volt. A kapitóliumi palota és a muzeumok gyönyörűen fel voltak díszítve. A felségek a Tabulárium erkélyéről nézték a Fórum és a Palatinus kivilágítását, ami gyönyörű látványt nyújtott. A kivilágítás után az uralkodók bejárták a termeket és fél 12 órakor távoztak a Kapitóliumról. Visszament a Quirinalba lelkes ovációkban részesültek. (M. T. I.)

### A Balkánról.

Konstantinápoly, május 6. Gryparis, az új görög követ, ma nyújtotta át ünnepies kihallgatáson a szultánnak megbízólevelét. (M. T. I.)

### SZERKESZTOI POSTA.

U. J. Valószínűleg Áldozócsütörtökön jönni fog. De azért addig is köszönettel veszünk újabb tárczát a jövőre.

### KÖZGAZDASÁG.

#### Határidők.

	Budapest, május 6.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

#### Értéktőzsde.

	Budapest, május 6.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamuranyi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

#### Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. május 6-án.

Magyar aranyjáradék 4	121.25
Magyar koronajáradék	92.50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4/8	—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentési kötvény 4%	99.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegyek-kölcsön	203.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	158.—
Osztrák járadék papírban	100.50
Osztrák járadék papírban	100.50
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.—
Osztrák államsorsjegyek	154.—
Osztrák magyar bank részvény	16.20
Magyar hitelbankrészvény	728.50
Osztrák hitelintézet részvény	687.—
Párisi vista	95.80
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Nemetbirodalmi márka	116.97
Londoni vista	289.75
20 márkás arany	28.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

## Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“



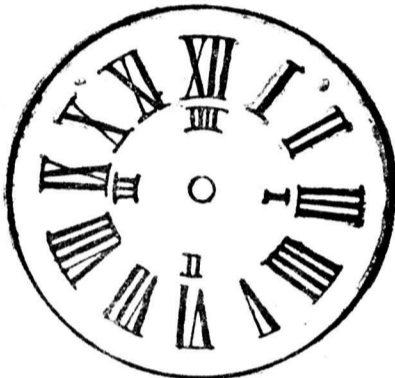
Jegygyel



legjobb, legkladósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

**Mindenütt kapható!**

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!



Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JÓZSEF utóda

## Mezey Dezső

műlakatos és toronyórás

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernebbül berendezett

### műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű TORONYÓRAIM vörös fémből készült főkerekekkel s a felhuzást könnyítő, a legezlszerűbb módon alkalmazható külön mozgó orsókkal s a súlyemelő cizinkezett vassodronyoköteleket tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

**KÉSZ TORONYÓRAIMNAK** jóállás-felelősség melletti felállítását is elvállalom melyek pontos járásáért szavatolok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

**MEZEY DEZSŐ,**  
műlakatos és toronyórás.

216

## Kizárólagos kosárüzlet!

A közelgő tavaszra megérkeztek nagy mennyiségben különböző alaku kerti székek, kerti garnitúrák, utazó kosarak és mindenféle kosáraruk, melyeket eredeti gyári árakban árusítok.

**Nagy választék GYERMEKKOCSIKBAN,** különböző házi butorokban és alkalmas ajándéktárgyakban. **Olcsó, szabott árak!**

Szives pártfogást kér

**OPPENHEIM F. VILMOS**

KOSÁRÁRU KERESKEDESE

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Barts-ház.)

**Figyelem!**

**Az „Amerikai áruház“** olcsó árakban utólérhetően!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe Fő-utca (Bazár-épület) lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

**gyönyörű rőfös raktár lett berendezve**

teljesen új, remek áruval, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

221.

Telefon-szám: 372.

Tisztelettel

**AMERIKAI ÁRUHÁZ.**

## Horváth János

szücsmester

Nagyvárad, Nagy-Magyar-utca 332 sz.  
(Saját ház, Nyárfasikátorral szemben)

LETHELYISÉG: Olaszi, Fő-utca.  
(Orsolya-szüzek zárdájával szemben).

Téli ruhák, uti bundák, lábzsákok, szőnyegek stb.

nyári gondozásra

vétetnek és mint eddig, úgy ezután is pontosan **jutányos feltételek mellett** kezeltetnek

**Vidéki megrendelések**

gyorsan és pontosan, a leglelküismeretesebben eszközöltetnek. 234

Biztosítva **12.000** korona erejéig.

## Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA 6. szám.

### Pénzkölcsön 8<sup>o</sup>-ra.

Értékpapírokra és sorsjegyekre 8<sup>o</sup>-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapírokat olcsóbb kamatra, magasabb kölcsönt adunk és kívánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindenemű ékszerekre, ijari és árucikkre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadjuk; ugyisintén vidéki megbízásokat is elfogadjuk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosítatik.

Mindenemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrűk s az ékszer szakba vágó mindenféle czikkek **legolcsóbb** bevásárlási forrása.

Diskrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

**KLEIN M. és FIA,**

Nagyvárad, Kossuth-utca 6. szám.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Egyedül álló legnagyobb  
nyaraló és moly ellen biztosító vállalat.

Telefon szám: 243.

Telefon szám: 243.

## Heimann Lipót és Társa

női felöltők áruháza 257

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Szücsmestere: ZIMÁNYI ANDRÁS.

Elvállal mindenemű **szőrme-áruk**, u. m.: bundák, lábzsákok, coliek, ruhák, szőnyegek és minden e szakhoz tartozó áruk

## nyári megőrzését.

Kívánatra a megőrzésre szánt tárgyak elszállítatnak.

Ünnep és szombat napokon zárva.

(Lakás: Zöldfa-utca 5. sz., Grünfeld-féle ház.)

Az összes raktárhelyiségek tűzkár ellen biztosítva vannak.

# Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

SZABÓKELLÉKEK

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

6 Ajánlja tavaszi újdonságait, u. m.

**Hölgyeknek:** szalagok, csipkék, ruhadiszek, napernyők, művirágok, harisnyák, zsebkendők, övek, bőrtáskák stb.

Csipke- és tüll-gallérok és boák!!

140



**Keztyű és derékfűző (mieder)**

Szabóknak és varrónőknek árendemény.

Pontos kiszolgálás!

Szabókellékekben nagy választék!

Vidéki megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek.

**gyári raktár!**



Rövidáruban újdonságok és czölszerű különlegességek.

**Mindenki megbánta,**

a ki máshol vett vagy külföldről hozatott  
magának beszélőgépet és csak azután tudta meg,  
hogy az igazi, **LEGJOBB**

**beszélőgépek** csakis

**Ifj. Sonnenfeld József**

ezégnél kaphatók

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Gépek árai: Korona 70, 140, 240.

**Hengerek**, kizárólag **eredeti** felvételek. drbja 2-40.  
Keményöntésű és rendkívüli erős hangú **hengerek**  
darabja 3 korona.

**Előnyös részletfizetési feltételek!** 208.



Biharvármegye alispánjától.

10435—1903. szám.

**Pályázati hirdetmény.**

Biharvármegye törvényhatóságánál nyug-  
díjazás folytán megüresedett és évi 3700  
korona törzsfizetés és 800 korona lakás-  
pénzzel javadalmazott

**főjegyzői állásra,**

továbbá az előlépés következtében  
megüresedett és évi 2950 korona törzs-  
fizetés, természetbeni lakás, 1000 korona  
utai átalány és 500 korona irodaátalány-  
nyal javadalmazott

**központi főszolgabírói állásra,**

valamint az ezen állásoknak a f. évi ju-  
nius hó 17-ik napján tartandó törvény-  
hatósági bizottsági közgyűlésen választás  
utján történő betöltése alkalmával esetleg  
üresedésbe jövő egyéb állásokra ezennel  
pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások  
valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az  
1883. évi I. t.-cz. 3. §-ában előirt képe-  
sítésüket igazoló okmányokkal felszerelt  
pályázati kérvényeiket dr. Beöthy László  
főispán urhoz címezve, hozzám legké-  
sőbb folyó évi június hó 10-én, délután  
fél 2 óráig, a 125000—902. B. M. sz.  
rendelet 4. §-a értelmében nyujtsák be.

Ezen vármegye szolgálatában állók a  
fent kitett határidőig előttem személyes  
szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak.  
Nagyvárad, 1903. május hó 6-án.

**MISKOLCZY,**

276

alispán.



JEGY: ÉKE az  
**55,000** nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

**1.000.000** korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
<b>55,000</b> nyer. és jut. k. összegben	<b>14.459,000</b>

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsolhatók  
és készpénzben fizetendők.

**Kiváló szerencse  
TÖRÖK-nél.**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.  
Tíz millió koronánál többet nyertek  
nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb SORSJÁTEKA a mi m. kir.  
szab. alapján osztálysors-játékunk, mely nem-  
só ára újból kezdetét veszi.

**110,000** sorsjegy **55,000**

**PÉNZNYEREMÉNYNYEL** sorsolhatik  
ki, tehát az összes sorsjegyek **fele nyer** a mel-  
lékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint. ---

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459000**  
**koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak  
ki. Az egész vállalat **állami felügyelet**  
alatt áll.

Az I-5. osztály **eredeti sorsjegyeinek**  
tervszerű betéjei a következők:

egy nyolczad ( $\frac{1}{8}$ ) frt —.75 vagyis 1.50 korona  
egy negyed ( $\frac{1}{4}$ ) > 1.50 > 3.— >  
egy fél ( $\frac{1}{2}$ ) > 3.— > 6.— >  
egy egész ( $\frac{1}{1}$ ) > 6.— > 12.— >

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beki-  
üldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjta-  
lanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

**1. é. MÁJUS hó 9-ig**

bizalommal **HOZZÁNK** küldeni.

**Török A. és Tsa bankháza**  
**BUDAPEST.**

**Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-  
üzlete!**

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:  
Főüzlet: **VI., Teréz-körút 46 a.**  
Fiókok: 1. **Váci-körút 4.**  
> 2. **Muzeum-körút 11.**  
> 3. **Erzsébet-körút 54.**

**Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához ..... darab  
eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Az.....korona összeg { utánveendő  
postautalvánnyal küldöm } A nem kívánt tör-  
mellékelve bankjegyekben (bélyegegekben) } lendő

Pontos cím:

**Hirdetések felvételnek  
a legjutányosabb árban e lap  
kiadóhivatalában.**